

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4605/2020
10.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Марине Милановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милина Дорић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Градско правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1669/20 од 20.08.2020. године, у седници већа одржаној 10.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1669/20 од 20.08.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 83/20 од 20.05.2020. године, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, па је првим ставом изреке обавезан тужени да тужиљи на име накнаде за одузето земљиште исплати износ од 8.647.494,20 динара, са законском затезном каматом од 20.05.2020. године, до исплате. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 478.974,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате. Трећим ставом изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужиле преко досуђеног износа од 8.647.494,20 динара до траженог износа од 9.610.251,26 динара, као и за исплату законске затезне камате од 20.05.2019. године до 20.05.2020. године.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1669/20 од 20.08.2020. године, ставом првим изреке, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Другим ставом изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужила је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање туженог на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом је неосновано, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у ЛН број .. КО ..., на парцели број .., Боцке, воћњак 2. класе, површине 11 м², кат. парц. бр. .. Боцке, остало вештачки створени неплодно, површине 3 ара 76 м², кат. парц. бр. .. Боцке, њива 5. класе, површине 72 м² и кат. парц. бр. ..., Боцке, њива 5. класе, површине 06 ари 64 м² у целости, док је у ЛН број .. КО Сремска Каменица на парцели број .., њива 3. класе, површине 6 ари 77 м², парцели број .., њива 3. класе, површине 88 м² и парцели број .., њива 3. класе, површине 39 м² уписана као сувласник са 40/44 идеалних делова. Тужила је предметне парцеле наследила од свог оца, који је на тим парцелама имао виноград и који је испарцелисан, а тако формирани плацеви су продавани, с тим што се није знало куда ће ићи пут, због чега тај део приликом парцелације није продаван трећим лицима. На парцелама које је тужилин отац продао, данас су изграђене куће до којих се долази путем који се пружа преко предметних парцела, исте у природи представљају јавну саобраћајницу коју неометано користи неограничени број лица као јавну површину која је у функционалном склопу улице и као таква комунално и инфраструктурно опремљена. Поступак експропријације никада није вођен, а тужили није исплаћена никаква накнада. Катастарска парцела број .. налази се у потесу „Боцке“ у КО Сремска Каменица, прилаз парцели је асфалтиран и комунално и инфраструктурно делимично опремљеном ... улицом, која излази на пут Нови Сад – Беочин. Катастарска парцела број .. је већим делом у саставу ... улице, а мањим делом у саставу ... улице, а прилаз овој парцели је ... улицом која је асфалтирана и делимично комунално инфраструктурно опремљена, док се кат. парц. .. КО Сремска Каменица налази на кривини ... улице и прилаз ... улицом, док је кат. парц. .. КО Сремска Каменица дужим краком у саставу ... улице, а краћим у саставу ... улице. Катастарске парцеле бр. ..., .. и .., обухваћене су Планом детаљне регулације „Боцке“ у Сремској Каменици („Сл. лист Града Новог Сада“ бр. 19/16), према којем су зоне у којима се налазе ове парцеле јавне површине – улице, делимично комунално и инфраструктурно опремљене. ... улица и ... улица су асфалтиране, опремљене електроенергетском мрежом, гасом и ПТТ инсталацијама и повезане су на градску инфраструктурну мрежу и улично осветљење. Кат. парцеле бр. ..., .. и .. су обухваћене Планом детаљне регулације Мишелук 2 у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 26/17) и постоје електроенергетска, водоводна, гасна и ПТТ инсталација, а парцеле су повезане на градску инфраструктурну мрежу и улично су осветљене. Кат. парц. .. се налази у

потесу „Сабо Ђерђа“ у КО Сремска Каменица, а прилаз овој парцели је асфалтираном и комунално-инфраструктурно делимично опремљеном улицом ..., која излази на пут Предметна парцела је комунално и инфраструктурно делимично опремљена. Вештачењем је утврђена тржишна вредност парцела у износу од 8.647.494,20 динара, која представља укупан износ накнаде која припада тужиљи имајући у виду површину катастарских парцела које су у својини тужиље, а које су приведене намени. Тужиљи не припада накнада за кат. парц. бр. .. и ..., јер оне планским актом нису предвиђене за јавну површину.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права, туженог обавезали да тужиљи исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта, у износу од 8.647.494,20 динара, са припадајућом законском затезном каматом, сходно одредби члана 277. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, између осталог, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1.) као и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2.).

Из наведене уставне одредбе произлази да дозвољено одузимање права својине, које не представља повреду права на имовину, постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у правном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09...145/14) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Одредбом члана 10. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11... 108/16) поред осталог прописано је: да добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом - јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго (став 2); да свако има право да добро у општој употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа и правног лица које су та добра дата на управљање (став 5); да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој територији се налазе као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута I и II реда), тргова и јавних површина, који су у својини локалне самоуправе на чијој територији се налазе (став 10.).

Предметне парцеле су Планом регулације „Боцке“ у Сремској Каменици („Сл. лист Града Новог Сада“ број 19/16 и Плана детаљне регулације „Мишелук 2“ у Новом Саду („Сл. лист Града Новог Сада“, број 26/17), намењене за јавну површину – улицу и

фактички је земљиште приведено намени пошто се користи као улица – јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља (члан 2. тачка 12. Закона о јавним путевима), чиме је извршена фактичка експропријација која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта односно његовом изузимању из поседа, што је овде случај.

Имајући у виду наведено, а како је предметно земљиште приведено намени у складу са планским актима и по закону постало јавна својина, тужила, као власник и сувласник тог земљишта, не може да трпи штетне последице непоступања надлежног органа туженог који није спровео управни поступак и није донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде тужили.

Наиме, тужени је обвезник исплате накнаде јер се спорне парцеле на којима је тужила и даље уписана као власник, користе као улице - добро у општој употреби и у јавној својини, на којем тужени има право својине у складу са чланом 10. став 10. Закона о јавној својини. Висина ове накнаде, која тужили припада на основу члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију и на основу члана 58. Устава Републике Србије, одређена је према тржишној вредности земљишта према налазу и мишљењу судског вештака који су судови прихватили, а тужени није предложио ново вештачење у смислу члана 271. ЗПП.

Имајући изложено у виду, нису основани ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, засновани на ставу ревидента да није обвезник накнаде јер ни једном својом радњом није депоседирао тужилу. Тужени је титулар права јавне својине на спорном земљишту које је фактички (без правноснажног решења о експропријацији, односно изузимању из поседа) претворено у добро у општој употреби - улицу, а исто је за такву намену предвиђено и одговарајућим планским актом.

Ревизијски наводи туженог да у пресудама није наведен правни основ за исплату одређене накнаде, јер од тога зависи примена института застарелости потраживања, те да се не може утврдити да ли је приговор застарелости потраживања који је тужени истакао у одговору на тужбу основан. Ово због тога што тужени у одговору на тужбу, ни у току целог поступка није истакао приговор застарелости потраживања, те како на овај приговор суд не пази по службеној дужности у смислу члана 360. став 3. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије којима се оспорава правилна примена материјалног права. Ово тим пре што се у ревизији понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата. У преосталом делу ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставала примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због којих се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одучено је као у ставу првом изреке.

Захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка није основан, будући да одговор тужиле на ревизију није био нужан и неопходан, те му не припада право на накнаду трошкова тог поступка, у смислу одредбе члана 165. ЗПП, а у вези члана 154. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**